

Samenwerking, één-loket

Versie 14 oktober 2019

Inleiding

In de afgelopen jaren hebben de bij de kust van Noord-Holland betrokken partijen in een intensief traject, afspraken gemaakt over recreatieve bebouwing op het strand van Noord-Holland. Dit traject heeft in 2018 geleid tot een Toekomstperspectief 2040 van de Noord-Hollandse Noordzeekust. Deze visie is vertaald naar een Strandzoning 2025 en een Samenwerkingsagenda. Het visiedocument is inmiddels verwerkt in de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

De strandzoning kent drie typen zonerings, van rust naar reuring: natuur, seizoen en recreatie. De zoning maakt in noord-zuid richting duidelijk, waar welke (seizoen- of jaarrond) bebouwing wel en waar niet is toegestaan.

De waterbeheerders Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zijn verantwoordelijk voor het beheer van de Noordzee en de primaire waterkering. Vanuit deze verantwoordelijkheid bepalen zij de beschikbare strandbreedte voor medegebruik van het strand.

Om de belanghebbenden op het strand goed en duidelijk te kunnen bedienen, is een nauwe samenwerking tussen de kustgemeenten en de waterbeheerders essentieel. In de Samenwerkingsagenda is daarom als uit te werken thema opgenomen "Samenwerking, één loket".

Parallel aan de uitwerking van dit thema "Samenwerking één-loket" vindt nadere afstemming plaats tussen Rijkswaterstaat, HHNK en de kustgemeente om een gebiedsvisie voor kustzones (bijv. per kustdorp) te maken voor locaties waar een dergelijke visie een meerwaarde heeft door vroegtijdige, integrale afstemming op het medegebruik.

Deze gewenste samenwerking en de één loket gedachte sluit één op één aan op de (toekomstige) Omgevingswet. Gemeenten zijn bezig om omgevingstafels in te richten. Hierbij worden ook de ketenpartners betrokken en wordt gezamenlijk onderzocht hoe door verschillende gemeenten en ketenpartners via het toekomstige DSO of een zaakstelsel kan worden samengewerkt.

Opdracht in Samenwerkingsagenda

"Hoe kunnen we de samenwerking en de stroomlijning van werkwijzen tussen de verschillende bij de kust betrokken overheden verbeteren? Het strand is een omgeving waar vele overheden verantwoordelijkheid hebben, ieder vanuit eigen wet- en regelgeving. Ondernemers hebben met tal van overheden te maken en hebben behoefte aan meer integraliteit en samenwerking. We creëren binnen afzienbare termijn (maximaal 2 jaren) een 1-loketfunctie voor het bedrijfsleven en een gezamenlijke benadering van de problematiek en belangen die spelen op de stranden."

Doel

- Duidelijk startpunt (moment en aanspreekpunt) en werkproces voor aanvraag van vergunningen voor bebouwing op het strand en vooroever.
- Vroegtijdige afstemming tussen de bevoegd gezagen Waterwet en Omgevingswet, om de processen voor vergunningverlening in de juiste volgorde, onderling afgestemd en zo snel mogelijk te kunnen doorlopen.

Betrokken organisaties en hun verantwoordelijkheden

Aan het medegebruik van het strand, als onderdeel van de primaire waterkering en bodem van de Noordzee, zijn voorwaarden verbonden, die voortkomen uit verschillende regelgeving:

- Watervergunning (publiekrechtelijk) van de waterbeheerder(s) Rijkswaterstaat en/of Hoogheemraadschap;
- Omgevingsvergunning (publiekrechtelijk) van de kustgemeente;
- Huur-, pachtovereenkomst (privaatrechtelijk) van het Rijksvastgoedbedrijf (namens de Staat) of andere eigenaar van de ondergrond.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is beheerder van de Noordzee, inclusief het strand en heeft de taak landwaartse verplaatsing van de kustlijn te voorkomen of tegen te gaan, voor zover dat naar het oordeel van Onze Minister noodzakelijk is (handhaven Basiskustlijn en meestijgen van kustfundament met de zeespiegelstijging). Rijkswaterstaat wijst vanuit haar publiekrechtelijke taken ter plaatse van een activiteit of werkzaamheden op het strand een zone op het strand aan, waarbinnen obstakels/bebouwing niet zijn toegestaan (vanaf de gemiddelde hoogwaterlijn tot 10 meter landwaarts). Deze zone is noodzakelijk vanwege dienstverlening voor inspectie, calamiteitszorg en hulpdiensten.

Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn beiden op het strand bevoegd gezag volgens de Waterwet. Rijkswaterstaat is het hoogst bevoegd gezag, maar delegeert in de meeste gevallen het verlenen van een watervergunning voor strandbebouwing aan het waterschap en geeft daarbij aan welke voorwaarden vanuit de verantwoordelijkheden van Rijkswaterstaat in de watervergunning opgenomen moeten worden (advies). De watervergunning maakt medegebruik van het strand mogelijk, rekening houdend met de waterveiligheid, de calamiteitsstrook en de beheertaken van de organisaties.

Waterschappen

De Hoogheemraadschappen Van Rijnland en Hollands Noorderkwartier dragen als beheerder van de primaire waterkering zorg voor de waterveiligheid voor de inwoners van Noord-Holland. Door middel van de twaalf jaarlijkse beoordeling van de waterkeringen (duinen en dijken) tonen ze aan, dat aan de wettelijke normen wordt voldaan. Wordt een traject als onvoldoende beoordeeld, dan volgt een versterking.

Voor de lange termijn willen de hoogheemraadschappen er zorg voor dragen, dat de duinen op een zo natuurlijk mogelijke wijze meegroeien met de zeespiegelstijging en hanteren ze een obstakel vrije zone, gemeten uit de (huidige) duinvoet, om zeewaartse aangroei van het duin mogelijk te maken. Het grondvlak van het waterstaatswerk primaire kering is vastgelegd in een legger. De legger en de Keur bevatten ge- en verboden en voorwaarden voor medegebruik

Kustgemeenten

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening (ruimtelijk beleid/visie inclusief bestemmingsplan en de boven- en ondergrondse infrastructuur¹), de fysieke leefomgeving op het strand, de toegang naar het strand, exploitatie van het strand en bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning. Hoe dit wordt geregeld, is vastgelegd in visies, die uitgewerkt worden in bestemmingsplannen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van de APV en de handhaving hiervan. Een andere taak is het afgeven van Horeca vergunningen. Hierbij wordt samengewerkt met de Omgevingsdiensten in Noord-Holland.

Eigenaren ondergrond

Voor het gebruik van (een deel van) het strand en het daarbinnen plaatsen van strandbebouwing is privaatsrechtelijke instemming nodig van de eigenaar van de ondergrond. Artikel 26 BW stelt, dat de stranden der zee tot aan de duinvoet worden vermoed eigendom van de Staat te zijn. De Staat is echter niet overal eigenaar van het strand. Dat kan in Noord-Holland bijvoorbeeld ook zijn SBB of PWN.

In Noord-Holland hebben alle kustgemeenten een privaatrechtelijk overeenkomst met de Staat voor de exploitatie van gedeeltes van het strand binnen de gemeentegrens.

Uitgangspunten

1. Het thema "Samenwerking één-loket" richt zich op het maatschappelijk belang van verantwoord medegebruik van het strand als onderdeel van de Waterstaatswerken de primaire waterkering en de Noordzee, voor andere doeleinden dan waterstaatkundige. Dat gebruik is in dit geval specifiek voor strandbebouwing (seizoen en jaarrond) incl. voorzieningen en niet voor strandgebruik, zoals bedoeld bij het thema "Gedragscode strandgebruik".
2. De kustgemeentes voeren de regie op de uitwerking van dit thema.
3. Huidige beleidskaders, wet- en regelgeving en (lokaal) ruimtelijk beleid en bestaande verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het Rijk, Rijkswaterstaat, de waterschappen, gemeenten en Provincie Noord-Holland zijn het vertrekpunt.
4. Het creëren van een fysiek loket is kostbaar en tijdrovend en ook niet noodzakelijk vanwege de huidige en toekomstige ICT-mogelijkheden en de toekomstige Omgevingswet waarbij de één loket gedachte wettelijk is

---

¹ De gemeente is in de afstemming over ondergrondse infrastructuur een onmisbare partner, omdat zij als ruimtelijk regisseur het gehele speelveld overziet bij de aanlanding van (internationale) kabels en leidingen. De continuïteit van het tracé, de beschikbaarheid van de ondergrond en het vooruitlopend treffen van voorzieningen is in gemeentelijke hand. Bij de waterbeheerders ligt de vergunbaarheid van medegebruik van het strand (en duinen). Zij bepalen in aansluiting op de gemeentelijke keuzes of een watervergunning kan worden verleend inclusief de noodzakelijke voorwaarden.

vastgelegd. De focus van dit thema ligt daarom op het maken van uniforme afspraken tussen kustgemeenten en de waterbeheerders, met als doel:

- a. de initiatiefnemer/aanvrager in een zo vroeg mogelijk stadium inzicht te kunnen geven in de te volgen processen en de aan te leveren informatie.
  - b. in een zo vroeg mogelijk stadium kennis te kunnen nemen van initiatieven op het strand;
  - c. in een zo vroeg mogelijk stadium een gezamenlijk standpunt in te kunnen nemen over de mogelijkheden van een initiatief en de daaraan te verbinden voorwaarden;
  - d. de te doorlopen vergunningprocedures na aanvraag voorspoedig uit te kunnen voeren.
5. De gemeente voert de regie in de periode tot aan het moment van indienen van aanvragen bij het Omgevingsloket.
  6. De eerste toets wordt uitgevoerd door de gemeente; zij kijkt of een initiatief kansrijk is en zorgt voor afstemming met de ketenpartners via de omgevingstafel of via het digitale platform DSO/zaaksysteem van de gemeenten.

Afspraken

1. De waterbeheerders en kustgemeenten wijzen allen één aanspreekpunt aan binnen hun organisatie die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de aanvraag.
2. De coördinatoren worden opgenomen in een digitaal overzicht met telefoonnummers en mailadressen, dat door het secretariaat van het Overlegorgaan Noord-Hollandse Kustgemeenten actueel wordt gehouden.
3. De kustgemeenten en waterbeheerders stellen een stappenplan op voor de afstemming tussen de betrokken gemeente en waterbeheerders voor de fase voorafgaand aan het indienen van de aanvraag bij het Omgevingsloket het proces van vergunningverlening. Dit dient al te gebeuren in het kader van de Omgevingswet, daarom wordt voor de kust aangesloten bij de lopende processen in het kader van de nieuwe wetgeving. De meeste kustgemeenten zijn aan het onderzoeken hoe zij een omgevingstafel kunnen vormgeven en hoe zij daarbij kunnen samenwerken met elkaar en met de ketenpartners. De gemeente zullen de verschuldigde leges voor de procedure gelijk stellen.
4. De gemeenten en ketenpartners implementeren, nadat deze door alle partijen is geaccepteerd, het werkproces en de afspraken op in hun organisatie.

Bijlage 1 Mogelijk Stappenplan initiatieven op strand

1.		Initiatiefnemer meldt zich bij:
	A	De gemeente: Juiste loket, de gemeente start toets.
	B	RWS/Hoogheemraadschap: Verwijst door naar gemeente.
2.		Gemeente toetst initiatief aan het "ja, tenzij" principe en beoordeelt of een initiatief op het eerste gezicht kansrijk of niet kansrijk is. Hierbij spelen bestaand RO-beleid en vigerend bestemmingsplan een grote rol, maar wordt wel gekeken hoe meegedacht kan worden aan het initiatief:
	A	Niet kansrijk: afgehandeld, de gemeente brengt de initiatiefnemer op de hoogte. Initiatiefnemer kan eventueel zijn plan aanpassen.
	B	Past binnen bestaand RO-beleid en in bestemmingsplan, of een afwijking of aanpassing van het bestemmingsplan is mogelijk:
		<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente legt het initiatief voor aan de omgevingstafel of via een gezamenlijk platform (DSO/zaaksysteem) waar de ketenpartners waaronder de kustgemeenten en het Hoogheemraadschap toetst (in overleg met RWS) of het verzoek past binnen het waterveiligheidsbeleid en regelgeving en aan welke voorwaarden het initiatief dient te voldoen. • Initiatiefnemer ontvangt binnen 3 weken na het indienen van het initiatief bericht van de gemeente of een initiatief voor alle betrokken bevoegd gezagen kansrijk is en wordt uitgenodigd een aanvraag omgevingsvergunning en waterwetvergunning in te dienen. Hierbij wordt aangegeven welke procedure en welke gegevens overlegd moeten worden bij de aanvraag omgevingsvergunning. • Bij afwijken of noodzakelijke aanpassing van het bestemmingsplan wordt de initiatiefnemer, binnen 3 weken na indiening van het initiatief, uitgenodigd om, wanneer dat nodig is, het initiatief verder (ruimtelijk)te onderbouwen. De gemeente geeft aan welke gegevens overlegd moeten worden. Zie voor het vervolg stap C.
	C	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente beoordeelt of het initiatief vanuit een goede fysieke leefomgeving (nu nog een goede ruimtelijke ordening) inhoudelijk en bestuurlijk, door een principe uitspraak van het college, haalbaar is. De gemeente stemt voordat een standpunt wordt ingenomen het initiatief af via de omgevingstafel/DSO/zaaksysteem met de ketenpartners: <ul style="list-style-type: none"> ○ Als het initiatief niet haalbaar is, deelt de gemeente dat mee aan de initiatiefnemer. Dient initiatiefnemer toch een aanvraag Omgevingsvergunning of verzoek tot aanpassing van het bestemmingsplan in, dan zal de gemeente deze aanvraag afwijzen. Dient de initiatiefnemer ook een aanvraag Watervergunning in, dan kan het zijn, dat deze wel wordt verleend. Initiatiefnemer kan plan echter zonder Omgevingsvergunning/aanpassing bestemmingsplan niet realiseren. Dossier afgehandeld. ○ Initiatiefnemer ontvangt binnen 4 weken na indiening van de nadere (afdoende) onderbouwing van de gemeente bericht of een

		aanvraag voor alle betrokken bevoegd gezagen in principe toelaatbaar wordt geacht. Initiatiefnemer wordt uitgenodigd een aanvraag omgevingsvergunning in te dienen of een onderbouwd verzoek tot wijziging van het bestemmingsplan.